

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	Gemeenterekening 2025		
Portefeuillehouder	Marc Teutelink agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Concernstaf	Aangeboden aan Raad	19 mei 2026
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2600013578

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De Gemeenterekening 2025 vast te stellen.
2. In te stemmen met:
 - a. de bestemmingsvoorstellen voor een bedrag van 3,4 miljoen euro
 - b. een toevoeging aan de algemene reserve van 3,6 miljoen euro
3. In te stemmen met:
 - a. toevoegingen van 83,8 miljoen euro aan de reserves en een onttrekking van 54,4 miljoen euro, met als resultaat een toename van de reserves met 29,4 miljoen euro
 - b. de reserve wederopbloei en de reserve vervangingsinvestering sport op te heffen

Inleiding en voorgeschiedenis

Volgens de Gemeentewet legt het college verantwoording af aan de Raad over het door haar gevoerde bestuur, door middel van de jaarrekening en het jaarverslag (gemeenterekening). Het college zendt de vastgestelde gemeenterekening aan Gedeputeerde Staten. Dit gebeurt binnen twee weken na vaststelling door de gemeenteraad, maar in ieder geval vóór 15 juli. De gemeenterekening is dan voorzien van een controleverklaring van de accountant.

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de accountantscontrole. De accountant levert een definitief verslag aan, zodra de controle is voltooid. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven.

Publieksvriendelijke samenvatting

Enschede sluit het jaar 2025 af met een positief resultaat: de jaarrekening toont een overschot van 192.000 euro. Hoewel de uitkomsten per programma verschillen, is de financiële positie van de gemeente stevig en blijft het weerstandsvermogen op het gewenste niveau. Wel staan we voor uitdagingen, zoals kortingen op het gemeentefonds en stijgende zorgkosten.

Het afgelopen jaar draaide om het 700-jarig bestaan van Enschede, het vooruitblikken richting 2050 en het versterken van de stad. Enschede zette belangrijke stappen op het gebied van bestaanszekerheid, preventieve zorg en gezondheid. Er werden bijna 1000 nieuwe woningen gebouwd en we boekten economische groei. Daarnaast investeerden we in klimaatadaptatie, vergroening, veiligheid en begrijpelijke dienstverlening. Daarmee laat Enschede zien scherpe keuzes te kunnen maken en te blijven werken aan een sociale, toekomstbestendige en aantrekkelijke stad.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Met de gemeenterekening wordt inzicht gegeven in de resultaten en de financiële positie van de gemeente over het afgelopen jaar en leggen Burgemeester en Wethouders daarover verantwoording af. Doel is een betrouwbare en voor lange termijn houdbare financiële huishouding.

Argumenten

1.1 volgens de gemeentewet stelt de raad de jaarrekening en het jaarverslag vast.

In de Gemeentewet (artikelen 197 t/m 201) is de verantwoordelijkheid ten aanzien van de gemeenterekening geregeld. Met de gemeenterekening 2025 legt het college inhoudelijke en financiële verantwoording af aan de Raad over het jaar 2025. De Raad stelt de gemeenterekening vast in het jaar volgend op het begrotingsjaar om deze vervolgens vóór 15 juli naar de provincie te sturen.

2.1 de Raad gaat over de bestemming van het jaarrekeningresultaat

Jaarrekeningresultaat

De gemeente Enschede sluit 2025 af met een positief jaarrekeningresultaat van 192 duizend euro. Bij de begroting 2025 werd nog een nadeel van 8,7 miljoen euro verwacht.

Bedragen in 1.000 euro's	Begroting (na wijziging) 2025			Realisatie 2025			Resultaat
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
Vitaal en sociaal	198.021	579.628	-381.607	210.750	588.435	-377.685	3.922
Duurzaam wonen, leven en werken	135.973	233.007	-97.034	133.791	233.392	-99.601	-2.567
Samenleving en bestuur	14.514	59.014	-44.500	13.763	60.918	-47.155	-2.655
Financiën en organisatie	685.252	162.111	523.141	682.997	158.363	524.634	1.493
Resultaat	1.033.760	1.033.760	-	1.041.301	1.041.108	192	192

Dit voordelige resultaat over 2025 is opgebouwd uit voor- en nadelen op de verschillende producten. Het gaat dan om voordelen op Ondersteuning centrumtaken WMO (4,2 miljoen euro) voor de taak Beschermd wonen, Ondersteuning lokaal WMO (3,1 miljoen euro) door achterblijvende vraag naar ondersteuning, Algemene belastingen (2,9 miljoen euro) door hogere OZB niet-woningen, Rente & treasury (2,5 miljoen euro) door hoge rentebaten schatkistbankieren en dividendopbrengsten, Algemene bijstand (1,8 miljoen euro) door een hoger rijksbudget BUIG, Stedelijke ontwikkeling (1,3 miljoen euro) door lagere lasten, Sport en gezondheid (1,1 miljoen euro), Inkomensondersteuning (0,9 miljoen euro) door lager beroep op voorzieningen en Sociale werkvoorziening en nieuw beschermt (0,6 miljoen euro) door hogere rijksbijdragen en omzet beschermt werk en detacheringen.

Hiertegenover zijn ook nadelen te constateren, zoals op Jeugdhulp (5,0 miljoen euro) door autonome groei en achterblijven investeringen, Algemene inkomsten (4,3 miljoen euro) door het achterwege blijven van de onttrekking aan de algemene reserve van het begrote tekort, College van B&W (3,0 miljoen euro) door eenmalige storting pensioenvoorziening wethouders, Versterken economische structuur (2,6 miljoen euro) door latere liquidatieafwikkeling deelname XL bedrijvenpark, Arbeidsmarktparticipatie (1,6 miljoen euro) door tekort individuele studietoelage en hogere uitvoeringskosten Wet Inburgering, Opvang ontheemden (1,3 miljoen euro) door verlaging rijksbijdrage opvang Oekraïners, Bestemmen/vergunnen/toezicht/handhaving (0,8 miljoen euro) door hogere lasten, Locatieontwikkeling (0,8 miljoen euro) door hogere plankosten voor diverse projecten, Ondersteuning wijkteams (0,5 miljoen euro) en het nadeel op het product Interne dienstverlening (0,5 miljoen euro) door hogere lasten informatiebeheer.

Voor een nadere toelichting op de cijfers wordt verwezen naar paragraaf 8.2 van de gemeenterekening (Analyse op afwijkingen tussen begroting en overzicht baten en lasten).

Bestemming van het jaarrekeningresultaat

In 2025 is sprake van een voordelig resultaat van 192 duizend euro. Dit resultaat wordt normaliter aan de algemene reserve toegevoegd, zodat bij de begroting een integrale afweging kan worden gemaakt over de aanwending. Toch kunnen bedragen specifiek worden bestemd als het gaat om voorstellen, die:

- voortkomen uit wetgeving, Raadsbesluiten, aangenomen moties/amendementen
- betrekking hebben op niet bestede incidenteel beschikbare middelen die er volgend jaar niet meer zijn, maar nodig zijn voor de uitvoering c.q. afronding van activiteiten.

Voorgesteld wordt om het resultaat als volgt te bestemmen (bedragen * 1.000 euro):

<i>Gerealiseerd voordelig resultaat</i>		192
<i>Bestemmingsvoorstellen:</i>		
1	Implementatiebudget vervanging NedBrowser & NedBGT	- 65
2	Gezond Enschede	- 204
3	Participatiewet in Balans	- 527
4	Tegemoetkoming kosten kinderopvang en buitenschoolse opvang pleegkinderen	- 89
5	Decentralisatie-uitkering Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	- 138

6	Wet Versterking regie volkshuisvesting	- 361
7	Gebiedsgerichte aanpak Driene	- 50
8	Opstellen urgentieverordening	- 100
9	Makelpunt Vastgoed	- 70
10	Tekort jeugdhulp uit bestemmingsreserve	4.979
	<i>Totaal specifieke bestemmingsvoorstellen</i>	3.375
11	<i>Toevoeging algemene reserve</i>	3.567

Toelichting specifieke bestemmingsvoorstellen:

1. Implementatiebudget vervanging NedBrowser & NedBGT (65.000 euro)

De ondersteuning van NedBrowser stopt. Zonder vervangende software kunnen medewerkers geen geo-informatie meer raadplegen, met directe gevolgen voor de bedrijfsvoering. In 2025 zijn nog geen kosten gemaakt doordat de aanbesteding vertraging opliep. Voorgesteld wordt het incidentele implementatiebudget van 65.000 euro over te hevelen naar 2026 zodat de aanschaf/implementatie alsnog kan plaatsvinden.

2. Gezond Enschede (204.000 euro)

Binnen het preventiebudget "Gezond Enschede" is in 2025 budget overgebleven doordat twee projecten vertraging hebben opgelopen. Het betreft de integrale wijkaanpakken Het Lang (150.000 euro) en Hanenberglanden (54.000 euro). Voor afronding van deze wijkaanpakken is 204.000 euro nodig en hiervoor is geen ruimte binnen het bestedingsplan van het preventiebudget 2026. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag te bestemmen en mee te nemen naar 2026.

3. Participatiewet in Balans (527.376 euro)

In de septembercirculaire 2025 zijn middelen ontvangen voor de implementatie van de participatiewet in balans. De aanpassingen in de Participatiewet zijn laat in 2025 definitief vastgesteld, waardoor een belangrijk deel van de implementatie en het "inslijten" van de wijzigingen in 2026 plaatsvindt. Dit vraagt in 2026 incidenteel extra inzet, onder andere voor (mogelijke) softwareaanpassingen, aanpassing van beschikkingen, opleidingen, communicatie en tijdelijk extra uitvoerings- en beleids capaciteit. In 2025 is nog niets uitgegeven; daarom wordt voorgesteld het in 2025 ontvangen bedrag te bestemmen en over te hevelen naar 2026 om de implementatie tijdig en zorgvuldig te kunnen uitvoeren.

4. Tegemoetkoming kosten kinderopvang en buitenschoolse opvang pleegkinderen (89.218 euro)

In de decembercirculaire 2025 is een bedrag ontvangen als tegemoetkoming voor kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang voor pleegkinderen (vergoeding voor gemaakte kosten in 2025). Omdat pleegzorg regionaal is ingekocht, moeten eerst regionale (contract-)afspraken worden gemaakt over de wijze van verrekening/uitkering; zorgaanbieders hebben zich inmiddels gemeld. Voorgesteld wordt het bedrag te reserveren en over te hevelen naar 2026 totdat deze regionale afspraken zijn uitgewerkt en uitvoering mogelijk is.

5. Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp (138.137 euro)

Via de decembercirculaire 2025 is een incidentele decentralisatie uitkering ontvangen om gemeenten te ondersteunen bij de lokale aanpak van energiearmoede, specifiek voor de winter 2025/2026. In 2025 zijn nog geen uitgaven gedaan. Het bedrag wordt in 2026 ingezet voor een (derde) witgoedregeling voor huishoudens met een laag inkomen; hiervoor volgt daarnaast nog een restantuitkering via een latere circulaire. Voorgesteld wordt het bedrag te bestemmen en over te hevelen naar 2026 zodat de ondersteuning in de winterperiode daadwerkelijk kan worden uitgevoerd.

6. Wet Versterking regie volkshuisvesting (360.757 euro)

Met de (beoogde) inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor gemeenten, met incidentele en structurele uitvoeringslasten (o.a. volkshuisvestingsprogramma, regionale fair share-afspraken en inrichting/implementatie van nieuwe taken). In de decembercirculaire 2025 zijn hiervoor middelen ontvangen. Voorgesteld wordt het ontvangen bedrag te bestemmen en over te hevelen naar 2026 zodat de benodigde implementatie en regionale/lokale inrichting kan worden bekostigd. Dit voorstel hangt inhoudelijk samen met het bestemmingsvoorstel voor het opstellen van de urgentieverordening (zie voorstel 8).

7. Gebiedsgerichte aanpak Driene (50.000 euro)

In het gebiedsproces Driene is in 2024 een voorverkenning gestart; in 2025 bleek draagvlak om vervolgstappen te zetten en kleinschalige maatregelen (“laaghangend fruit”) uit te voeren. Door de latere afronding van de verkenning is besluitvorming met de Buurtkring en uitvoering in 2025 niet meer gelukt. Omdat deze middelen in 2026 niet opnieuw beschikbaar zijn voor Driene, wordt voorgesteld het overgebleven bedrag van 50.000 euro te bestemmen en door te schuiven naar 2026 om de kleinschalige maatregelen alsnog uit te voeren.

8. Opstellen urgentieverordening (100.000 euro)

Voor het opstellen van een urgentieverordening is eerder budget beschikbaar gesteld; in de loop van 2024/2025 is gekozen om regionaal te werken aan een uniforme regeling voor Twentse gemeenten en woningcorporaties. De conceptregeling wordt na de zomer 2026 in besluitvorming gebracht; daarnaast lopen in 2026/2027 nog werkzaamheden zoals schaarsteonderbouw en implementatie, waarvoor middelen nodig zijn. Omdat de uitgaven daardoor later plaatsvinden, wordt voorgesteld het bedrag van 100.000 euro te bestemmen en over te hevelen naar 2026. Dit voorstel heeft samenhang met de extra uitvoeringslasten uit de Wet Versterking regie volkshuisvesting (zie voorstel 6).

9. Makelpunt Vastgoed (70.000 euro)

De evaluatie van de pilot Makelpunt, bedoeld om een goed onderbouwd besluit over de toekomst te nemen, vindt plaats in 2026 (na twee jaar operationeel te zijn). In de pilotperiode bleek uitbreiding van het team minder noodzakelijk dan oorspronkelijk gedacht, waardoor een deel van de middelen niet is besteed; 70.000 euro is in 2026 nog nodig voor de evaluatie van de pilot en enkele verbeteringen. Voorgesteld wordt daarom 70.000 euro te bestemmen en over te hevelen naar 2026, waarna besluitvorming over het structurele vervolg kan plaatsvinden.

10 Tekort jeugdhulp uit bestemmingsreserve (4.979.015 euro)

Voor het uitvoeren van de “hervormingsagenda Jeugd” en het egaliseren van exploitatienadelen is door de raad een reserve ‘Hervormingsagenda en exploitatieontwikkeling jeugd’ ingesteld. Voorgesteld wordt om conform de instellingscriteria van die reserve het tekort over 2025 te dekken uit deze bestemmingsreserve.

11. Toevoeging algemene reserve (3.566.752 euro)

Het saldo van bovengenoemde specifieke bestemmingsvoorstellen wordt, samen met het positief jaarrekeningresultaat, aan de algemene reserve toegevoegd. Dit wordt betrokken bij de integrale afweging van de begroting 2027.

In deze jaarrekening staat de ratio weerstandsvermogen eind 2025 op 1,79 en eind 2029 op 1,52. Hiermee staat de ratio nog steeds boven de door de raad vastgestelde wenselijke bandbreedte van 1,0 - 1,4. Dit als gevolg van in de begroting 2026 gemaakte scherpe keuzes. Een nadere toelichting op deze cijfers wordt gegeven in paragraaf 3.2 van de gemeenterekening (Weerstandsvermogen en risicobeheersing). Hierbij wordt echter opgemerkt dat het financiële beeld voor de periode 2027 – 2030 weer naar beneden moet worden bijgesteld. Volgens de onlangs gepresenteerde financiële foto 2026 daalt het weerstandsvermogen namelijk in 2028 onder de norm van 1,0 door nieuwe ontwikkelingen in de rijksmiddelen en financiële knelpunten. Negatieve begrotingssaldi in de komende jaren zorgen voor een fors beroep op de algemene reserve.

3.1 de verslaggevingsvoorschriften schrijven voor dat het instellen, toevoegen, onttrekken of opheffen van reserves aan de Raad is voorbehouden.

Volgend uit artikel 43 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en artikel 17 van de financiële verordening, dient de Raad goedkeuring te verlenen voor de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Deze goedkeuring wordt vooraf gegeven bij de vaststelling van de begroting. Hiermee geeft de Raad invulling aan haar budgetrecht. Met de jaarrekening wordt hier vervolgens achteraf verantwoording over afgelegd. Hieronder volgt een toelichting.

Bedragen x € 1.000	1-1-2025	Bestemming 2024	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025
Algemene reserve	125.035	-16.650	22.892	14.704	116.573
Bestemmingsreserve - Egalisatie	9.803	0	15.298	15.449	9.652
Bestemmingsreserve - Kapitaallasten	19.698	0	10.189	5.078	24.810
Bestemmingsreserve - Overige	116.159	317	35.377	19.152	132.701
Totaal reserves	270.695	-16.333	83.756	54.382	283.736

Gerealiseerd resultaat 2024	-16.333	16.333	0	0	0
Totaal reserves	254.362	0	83.756	54.382	283.736

De reservepositie in 2025 laat een toename zien van 29,4 miljoen euro. Dit bedrag bestaat uit toevoegingen van in totaal 83,8 miljoen euro en onttrekkingen van in totaal 54,4 miljoen euro. Het totaal van de reserves per eind 2025 bedraagt 283,7 miljoen euro en bestaat uit een algemene reserve van 116,6 miljoen euro en bestemmingsreserves van 167,1 miljoen euro. De algemene reserve is in 2025 vooral afgenomen door de onttrekking van de bestemming van het saldo jaarrekeningresultaat 2024 van 16,7 miljoen euro. Wel is het voordelige effect van de circulaire gemeentefonds van per saldo 6,1 miljoen euro aan de algemene reserve toegevoegd. In komende jaren zal de reserve afnemen door de geplande tekorten in de toekomstige begrotingsjaren.

In dit overzicht is nog geen rekening gehouden met de hierboven vermelde resultaatbestemming 2025.

In lijn met artikel 17 van de financiële verordening wordt de Raad ook gevraagd om in te stemmen met de opheffing van de reserve wederopbloei en de reserve vervangingsinvestering sport. Deze bestemmingsreserves hebben per eind 2025 een saldo nihil en vervullen geen functie meer. Voor een specificatie en het verloop van de reserves wordt verwezen naar paragraaf 10.1 van de gemeenterekening (Staat van reserves).

Risico's

Bij het voorstel van de gemeenterekening gaat het om een verantwoordingsdocument richting gemeenteraad en is dit aspect niet van toepassing.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

Bij het voorstel van de gemeenterekening gaat het om een verantwoordingsdocument richting gemeenteraad en is dit aspect niet van toepassing.

Afweging en alternatieven

Door niet in te stemmen met de specifieke resultaatbestemmingen kunnen deze activiteiten geen doorgang vinden.

Participatie

Bij het voorstel van de gemeenterekening gaat het om een verantwoordingsdocument richting gemeenteraad en is dit aspect niet van toepassing.

Communicatie

Er is een persbericht opgesteld.

Vervolg

De accountant levert een definitief verslag aan, zodra de controle is afgerond.

Na de raadsbehandeling vinden de laatste redactionele (technische) aanpassingen aan de jaarrekening plaats, zoals de toevoeging van de tekst van de controleverklaring. Vervolgens wordt de gemeenterekening door het college naar de provincie gestuurd.

Bijlagen

Gemeenterekening 2025

Raadsbesluit gemeenterekening 2025

Persbericht gemeenterekening 2025

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,

de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker